

Literatura, gèneres i sexualitats

Codi: 100263

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500245 Estudis Anglesos	OT	3	0
2500245 Estudis Anglesos	OT	4	0
2504211 Llengua i Literatura Espanyoles	OT	3	1
2504211 Llengua i Literatura Espanyoles	OT	4	1
2504212 Estudis Anglesos	OT	3	1
2504212 Estudis Anglesos	OT	4	1

Professor/a de contacte

Nom: Maria Angeles Torras Frances

Correu electrònic: meri.torras@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Equip docent

Diego Falconi Trávez

Irene Zurrón Servera

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

El cos és un element clau en les propostes d'anàlisi des del gènere (i les seves interseccionalitats), i ha estat protagonista d'algunes de les inflexions més radicals a les genealogies feministes occidentals. El propòsit d'aquesta assignatura és prendre en consideració el cos com a text-arxiu cultural, en un triple sentit del terme *arxiu*:

- a) com allò que regula el que pot ser dit/entès (Foucault).
- b) en tant que *somateca*, o lloc on s'inscriuen els règims biopolítics (Preciado).

c) en un sentit ampli, entès com un dipòsit on es pot rastrejar i documentar una memòria del passat feta present i, en el cas del cos, presència.

Així mateix, l'assignatura pretén acostar-se als textos a partir de teories crítiques que posen el focus en la diferència i l'alteritat, alhora que desestabilitzen categories com ara la de *subjecte* o *humanitat*.

Competències

Estudis Anglesos

- Analitzar les característiques formals, temàtiques, culturals i històriques de les obres de creació literària i de reflexió sobre la literatura de diferents llengües i països.
- Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries.
- Demostrar que es coneixen els fonaments teòrics bàsics dels principals mètodes i corrents de la literatura i la crítica.
- Interpretar i valorar textos literaris i exposar els resultats del procés.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Sintetitzar els fonaments teòrics bàsics de la reflexió sobre el fet literari des de l'antiguitat en les seves diferents formes.

Llengua i Literatura Espanyoles

- Fer servir la metodologia i els conceptes de l'anàlisi literària tenint en compte fonts i contextos.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis Anglesos

- Identificar i analitzar els principals corrents, gèneres, obres i autors de la literatura en anglès i comparada.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les característiques formals, temàtiques, culturals i històriques de les obres de creació literària i de reflexió sobre la literatura de diferents llengües i països.
2. Argumentar sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats.
3. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
4. Demostrar que es coneixen els fonaments teòrics bàsics dels principals mètodes i corrents de la literatura i la crítica.

5. Emmarcar els textos literaris en els contextos formals i culturals que els corresponen.
6. Establir una planificació per desenvolupar un treball sobre la matèria.
7. Identificar i explicar les característiques bàsiques dels textos literaris i del procés d'interpretació.
8. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
9. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la seva relació amb les àrees humanes, artístiques i socials.
10. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
11. Resoldre problemes relacionats amb els fonaments teòrics i els conceptes principals de l'estudi de la crítica literària.
12. Resoldre problemes relacionats amb els mètodes d'estudi de diferents literatures.
13. Resoldre problemes relacionats amb la localització històrica dels textos literaris.
14. Resoldre tasques sobre autors, mètodes i corrents de la literatura comparada, relacionant-hi coneixements d'altres disciplines humanes.
15. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.

Continguts

Bloc I

- RELACIONS ENTRE ELS GÈNERES SEX/TEXTUALS
- CORPUS LITERARI I COS
- LA GENEALOGIA DE LA MIRADA

Bloc II

- ORDENACIÓ CORPORAL I CÀNON TEXTUAL
- INTERSECCIONALITAT: RAÇA
- INTERSECCIONALITAT: COLONIALITAT

Bloc III

- DESITJOS, EMOCIONS I AFECTES
- ECOCRÍTICA I ANIMALITAT
- POSTHUMANISME

Metodologia

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'alumnat es distribueix de la manera següent:

- Activitats dirigides (30%). Classes magistrals amb suport de TIC i debat en gran grup.
- Activitats supervisades (25%). Exposicions, ressenyes o treballs de curs (individuals o en grup) a partir d'una guia per a la seva realització.
- Activitats autònomes (45%). Lectura comprensiva i crítica de textos literaris i teòrics. Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals amb suport de TIC i debat en gran grup.	42	1,68	5, 8, 15
Tipus: Supervisades			
Exposicions, ressenyes o treballs de curs (individuals o en grup) a partir d'una guia per a la seva realització.	35	1,4	2, 5, 6, 8, 10, 15
Tipus: Autònomes			
Lectura comprensiva i crítica de textos literaris i teòrics. Realització esquemes, mapes conceptuals i resums.	70	2,8	2, 5, 6, 8, 10, 15

Avaluació

L'estudiant haurà de fer al llarg del curs *obligatòriament* les lectures abans de la classe. Les tres activitats avaluatives es basen en els textos teòrics assignats i les sessions a classe i es descriuen a continuació:

1. Exercici 1. És un exercici individual d'anàlisi que es fa a classe. 35%
2. Exercici 2. És un exercici individual d'anàlisi que es fa a classe. 35%
3. Exposició oral. És un exercici grupal d'anàlisi, exposició i debat que es fa a classe. 30%

Avaluació única

En un mateix dia l'estudiant haurà de fer un examen escrit (50%) i una prova oral (50%) que inclou la totalitat del temari de classe i totes les lectures. Per sol·licitar aquesta modalitat d'avaluació cal respectar absolutament les dates expressades al calendari de la UAB.

Reavaluació

Per presentar-se a la reavaluació l'estudiant s'ha d'haver presentat a 2/3 de les avaluacions. L'exposició grupal no és reavaluable.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exercici a classe 1	35%	1	0,04	2, 4, 5, 8, 9, 10, 15
Exercici a classe 2	35%	1	0,04	2, 4, 7, 8, 9, 10, 15

Bibliografia

Bibliografia orientativa:

Adán, Carme. *Feminismo e coñecemento. da experiencia das mulleres ao cíborg*. A Coruña: Espiral Maior Universitas, 2003.

Andrés, Rodrigo (ed.). *Homoerotismos literarios*. Barcelona: Icaria, 2011.

Braidotti, Rosi (2020). *Coneixement posthumà*. Barcelona: Arcàdia.

Butler, Judith. *Cuerpos que importan. Sobre los límites materiales y discursivos del "sexo"*.

Traducció de Alcira Bixio. Barcelona: Paidós, 2002.

Butler, Judith. *Deshacer el género*. Traducció de Patricia Soley-Beltrán. Barcelona: Paidós, 2006.

Butler, Judith. *El género en disputa. El feminismo y la subversión de la identidad*. México: Paidós, 2001.

Carbonell, Neus i Meri Torras (eds.). *Feminismos literarios*. Madrid: Arco libros, 1999.

Castrejón, María. *Que me estoy muriendo de agua. Guía de narrativa lésbica española*. Madrid-

Barcelona: Egales, 2008.

Clúa, Isabel (ed). *Género y cultura popular. Estudios culturales*. Bellaterra: Edicions UAB, 2008. Ciplijauskaitė, Birutė. *La construcción del yo femenino en la literatura*. Cádiz: Publicaciones de la Universidad de Cádiz, 2004.

Cixous, Hélène. *La risa de la Medusa. Ensayos sobre la escritura*. Traducció de Ana María Moix.

Barcelona: Anthropos, 1995.

De Lauretis, Teresa. *Diferencias. Etapas de un camino a través del feminismo*. Madrid: Horas y horas, 2000.

Falconí Trávez, Diego. "La heteromarcageidad contradictoria como herramienta crítica cuy-r en las literaturas andinas", *Revista Interdisciplinaria de Estudios de Género* no. 8, 2021.

Fe, Marina (ed). *Otramente. Lectura i escritura feminista*. México: FCE, 1999.

Fernández, Josep-Anton i Adrià Chavarria (eds.). *Calçasses, gallines i maricons*. Barcelona: Angle editorial, 2008.

Fuss, Diana. *En essencia*. Traducció d'Eva Espasa. Vic: Eumo, 1996.

González, Helena e Isabel Clúa (eds.). *Máxima audencia. Cultura popular y género*. Barcelona: Icaria, 2011.

Haraway, Donna. *Ciencia, cyborgs y mujeres. La reinvencción de la naturaleza*. Trad. Manuel Talens. Madrid: Cátedra, 1991.

Horswell, Michael. *Decolonizing the Sodomite. Queer Tropes on Sexuality in Colonial Andean Culture*, University of Texas Press, 2005.

Julià, Lluïsa. *Tradició i ofenosa*. Palma de Mallorca: Lleonard Muntaner, 2007.

Llamas, Ricardo. *Teoría torcida. Prejuicios y discursos en torno a "la homosexualidad"*. Madrid: siglo XXI, 1998.

Lugones, María. "Colonialidad y género", *Tabula Rasa* 9, 2008, 73-101.

Marçal, Maria-Mercè. *Sota el signe del drac*. Barcelona: Proa, 2004.

Medina, Raquel y Barbara Zecchi (eds.). *Sexualidad y escritura (1850-2000)*. Barcelona: Anthropos, 2002.

Mérida, Rafael M. *Sexualidades transgresoras*. Barcelona: Icaria, 2002.

Mérida, Rafael M. *Manifiestos gays, lesbianos y queer. Testimonios de un alucha (1969-1994)*.

Barcelona: Icaria, 2009.

Missé, Miquel y Gerard Coll-Planas (eds.). *El género desordenado. Críticas en torno a la patologización de la transexualidad*. Barcelona-Madrid: Egales, 2010.

Moi, Toril. *Teoría literaria feminista*. Madrid: Cátedra, 1988.

Nieto Piñeroba, José Antonio. *Transexualidad, intersexualidad y dualidad de género*. Barcelona: Edicions Bellaterra, 2008.

Pons, Margalida (2020). "Emocions proscrietes: escriptura, gènere, afectes i algunes veus de la poesia catalana contemporània", *452ºF. Revista electrònica de teoria de la literatura y literatura comparada*, 22, 39-59.

Segarra, Marta (2013). *Escriure el desig. De La celestina a Maria-Mercè Marçal*. Catarroja: Editorial Afers.

Segarra, Marta (2022). *Humanimals*. Barcelona: Galaxia Gutenberg.

Weik, Alexa (2017). *Affective ecologies. Empathy, emotion, and environmental narrative*. Columbus: The Ohio State University Press.

La bibliografia específica s'entregarà per a cada tema del curs.

Programari

Campus Virtual MOODLE

Tractament de textos (amb possibilitat de conversió a Word i a pdfs)

Lector de pdfs

Power point o similar.

TEAMS

El software lliure és benvingut, sempre que puguin entregar-se els documents en el format demanat.